

การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนด้วยเงินกู้ไม่มีดอกเบี้ย

องค์การบริหารส่วนตำบลลำภู จังหวัดนราธิวาส

ปี 2541 ประชาชนในพื้นที่ประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ส่งผลให้ประชาชนมีรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย บางส่วนดองงาน บางส่วนต้องการประกอบอาชีพเสริมแต่ไม่มีเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่ม

วิถีใหม่

ปี 2542 องค์การบริหารส่วนตำบลลำภู จึงจัด “โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน : เงินกู้ไม่มีดอกเบี้ย” ซึ่งเป็นการให้เงินกู้ยืมในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในพื้นที่โดยไม่มีดอกเบี้ย

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองนราธิวาส
จังหวัด: นราธิวาส

ประชากร: 10,196 คน

พื้นที่: 37.38 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

1. ประสานงานของงบประมาณจากแหล่งต่างๆ มาจัดรวบรวมเป็นกองทุนกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย
 - ประสานงานขอรับเงินจากกองทุนมิยาซาว่า
 - ประสานงานผ่านทางรองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสของบกระต้นเศรษฐกิจชุมชนเพิ่มเติมจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
 - ประสานงานผ่านทางอำเภอและทางอำเภอได้นำเสนอไปสู่ระดับจังหวัด โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสได้ขอรับงบประมาณสนับสนุนโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนของ อบต. จากโครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)
 - อบต. จัดงบประมาณสนับสนุนโครงการทุกปี
2. จัดเวทีประชาคมสอบถามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สืบหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือ
3. จัดประชุมสภา อบต. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน โดยยึดระเบียบของกระทรวงมหาดไทยเป็นกรอบในการทำงาน โดยกำหนดกฎระเบียบในการกู้ยืมเงินของกองทุนกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย ดังนี้
 - กลุ่มอาชีพต้องมีอย่างน้อย 3 คน เป็นคนในพื้นที่และมีคณะกรรมการหมู่บ้านรับรอง
 - ต้องจัดทำเป็นโครงการมีแผนงานชัดเจนและมีเงินสมทบ ร้อยละ 30(หากโครงการของทางกลุ่มต้องใช้เงินลงทุนทั้งสิ้น 100 บาท ทางกลุ่มจะต้องใช้เงินของกลุ่มเอง จำนวน 30 บาท) ซึ่งกลุ่มสามารถกู้ได้ไม่เกิน 20,000 บาท ในครั้งแรก
 - ต้องผ่อนชำระภายใน 2 ปี ซึ่งอาจขอกู้เพิ่มได้ในปีต่อไปแต่ไม่เกิน 30,000 บาท สำหรับกลุ่มที่รับผิดชอบส่งเงินคืนตรงเวลาไม่ค้างจ่าย
 - ต้องเสนอโครงการผ่านทางคณะกรรมการหมู่บ้าน ผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้านและต้องผ่านการอนุมัติถึงจะส่งมายัง อบต. พิจารณา
 - ต้องมีสมาชิกสภา อบต. ค้ำประกัน 2 คน
 - กลุ่มต้องทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ที่สามารถตรวจสอบได้และต้องชำระหนี้ตามระยะเวลา หากไม่ชำระ อบต. จะดำเนินการตามกฎหมาย
4. จัดจ้างลูกจ้างชั่วคราวเพิ่ม 1 คน เพื่อทำหน้าที่ในการเบิกจ่ายเงิน ตรวจสอบบัญชีและติดตามการทำงานของกลุ่ม
5. สามารถสร้างงานให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ถึง 52 กลุ่ม จากเดิมที่มีเพียง 4-5 กลุ่ม จำนวนประชาชนที่มีรายได้เสริมจากโครงการเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยประมาณ 160-180 คน

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	- งบประมาณสนับสนุนกองทุนกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย จำนวน 120,000 บาท งบประมาณจากกองทุนมียาชาว่า - งบประมาณสนับสนุนกองทุนกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย จำนวน 40,000 บาท งบประมาณจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย - งบประมาณสนับสนุนกองทุนกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย จำนวน 120,000 บาท งบประมาณจากโครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) - งบประมาณสนับสนุนกองทุนกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย ปีละ 100,000 บาท งบประมาณจาก อบต.
บุคลากร	ลูกจ้างชั่วคราวทำหน้าที่เบิกจ่ายเงิน ตรวจสอบบัญชีและติดตามการทำงานของกลุ่ม จำนวน 1 คน 5 วัน/สัปดาห์

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปี 2542	พบปัญหาว่าประชาชนในพื้นที่ประสบปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพ บางส่วนดกงาน บางส่วนมีกลุ่มอาชีพแต่ไม่มีเงินทุนในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นผลจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2540	อบต.
	จัดประชุมปรึกษาหาวิธีทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยได้ข้อสรุปว่า อบต. จะเป็นผู้ประสานงานในการของบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน	คณะผู้บริหาร อบต. / ปลัด อบต. / สมาชิกสภา อบต.
	ประสานงานขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนมียาชาว่า จำนวน 120,000 บาท	อบต.
	ประสานงานผ่านทางรองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส ของบกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนเพิ่มเติมจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 40,000 บาท	อบต. / รองผู้ว่าราชการจังหวัด/ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
	ประสานงานผ่านทางอำเภอและทางอำเภอได้นำเสนอไปสู่ระดับจังหวัด โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสได้ขอรับงบประมาณสนับสนุนโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนของ อบต. จากโครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เป็นจำนวนเงิน 120,000 บาท	อบต./อำเภอ/รองผู้ว่าราชการจังหวัด /UNDP
	อบต. จัดงบประมาณสนับสนุนปีละ 100,000 บาททุกปี	อบต.
	จัดเวทีประชาคมเพื่อประชาสัมพันธ์ สอบถามความคิดเห็น รวมถึงรวบรวมความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลว่าประชาชนมีความสนใจลงทุนในด้านใดบ้าง แนวโน้มจะเป็นเช่นไรและ อบต. จะให้การส่งเสริมอย่างไรได้บ้าง	อบต./ประชาชนในพื้นที่
	กำหนดกฎระเบียบในการกู้ยืมเงินปลอดดอกเบี้ย โดยยึดระเบียบของกระทรวงมหาดไทยเป็นกรอบในการทำงาน	อบต.
ก ล ำ ง ปี 2542	ขั้นตอนในการอนุมัติโครงการของ อบต. สำคัญ - จัดตั้งกลุ่ม - กลุ่มจัดทำโครงการเสนอให้คณะกรรมการหมู่บ้านรับรอง	ก ล ุ ม / คณะกรรมการหมู่บ้าน/ประชาคม

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	- คณะกรรมการหมู่บ้านยื่นเสนอโครงการผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน - เวทีประชาคมหมู่บ้านพิจารณาโครงการจัดเรียงลำดับความสำคัญให้เสร็จสิ้นภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับโครงการ - คณะกรรมการหมู่บ้านนำโครงการที่ผ่านการพิจารณาจากประชาคมหมู่บ้านส่งให้ อบต. พร้อมคำร้องขอ - สภา อบต. พิจารณาอนุมัติเงินกู้ - กลุ่มหาผู้ค้าประกัน 2 คน	ตำบล / คณะผู้บริหาร อบต. / สภา อบต.
	ประเมินผลการทำงานของแต่ละกลุ่มเป็นระยะๆ ประมาณ 2 เดือน/ครั้ง และส่งรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มให้กับปลัด อบต. หากกลุ่มใดไม่ยินยอมชำระหนี้ อบต. จะดำเนินคดีตามกฎหมาย	เจ้าหน้าที่ อบต. / ปลัด อบต.
ปี 2544	มีกลุ่มที่มาชำระหนี้ตามกำหนดเวลา 34 กลุ่ม ไม่ยินยอมมาชำระหนี้ 2 กลุ่ม ทาง อบต. กำลังดำเนินการติดตามให้กลับมาชำระหนี้	อบต./กลุ่มอาชีพต่างๆ
ปี 2546	มีกลุ่มมาขอกู้เงินเพิ่มกับทาง อบต. จำนวนเพิ่มเป็น 52 กลุ่ม	

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

กองทุนมิยาซาว่า

สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของโครงการ

กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย

สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของโครงการ

โครงการเพื่อการพัฒนา
แห่งสหประชาชาติ(UNDP)

สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของโครงการ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

ประชาชนในพื้นที่ประสบปัญหาหารายรับที่ได้ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพ บางส่วนตกงาน บางส่วนมีกลุ่มอาชีพแต่ไม่มีเงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่ม

หลังการดำเนินการ

สามารถสร้างงานให้กับประชาชนในพื้นที่ตำบลลำภู จากเดิมที่มีเพียง 4-5 กลุ่ม ปี 2544 เพิ่มเป็น 34 กลุ่ม ปี 2546 เพิ่มเป็น 52 กลุ่ม เป็นจำนวนประชาชนที่มีรายได้เสริมจากโครงการเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยประมาณ 160-180 คน รวมถึงปัจจุบันนี้ทาง อบต. มีเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการดำเนินงานของโครงการทั้งสิ้น 1,580,000 บาท

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ขาดบุคลากรในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพต่างๆ	1. รัฐบาลควรเพิ่มเพื่อดูแลงานด้านนี้ให้ต่อเนื่อง พร้อมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่
2. บางกลุ่มอาชีพที่ชำระหนี้ไม่ตรงเวลาดำเนินการ	2. ปลัด อบต. เข้าไปพูดคุยและทำความเข้าใจกับกลุ่มอาชีพที่มีปัญหาและยืดหยุ่นเวลาในการชำระหนี้ให้
3. บางกลุ่มอาชีพไม่ยอมชำระหนี้	3. สอบถามความรับผิดชอบจากประธานประชาคมหมู่บ้านและผู้ค้าประกัน รวมถึงการอนุมัติโครงการใหม่ๆ ที่กลุ่มอาชีพที่สังกัดประชานั้นๆ เสนอมา โดยที่ผ่านมาสมาชิกบางคนในกลุ่มอาชีพนั้นๆ ได้เข้ามาชำระหนี้ในส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบไปบางส่วนแล้ว ซึ่งสมาชิกผู้นั้นสามารถที่จะรวมกลุ่มอาชีพใหม่แล้วขอกู้เงินกับทาง อบต. ได้ต่อไป ในส่วนสมาชิกที่หนีไป อบต. กำลังพยายามดำเนินการทวงถามให้กลับมาชำระหนี้ให้ อบต.

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการของผู้บริหาร
2. วิธีการ ขั้นตอนการกู้ยืมที่รอบคอบและรัดกุม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและซื่อตรงของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

อบต. มีแผนงานที่จะปรับให้โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานประจำของ อบต. โดย อบต. จะกำหนดบทบาทของตนเองให้เป็นผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มอาชีพและแหล่งเงินทุน โดยจะเป็นผู้แสวงหาแหล่งเงินทุนและวิธีการให้ได้มาซึ่งเงินทุน

บทเรียนที่ได้รับ

การทำงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเงินควรจะแสวงหาความร่วมมือและความรับผิดชอบจากหลายฝ่าย เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ที่สำคัญควรมีขั้นตอนที่รอบคอบและรัดกุมในการตรวจสอบ

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำวิถีใหม่นี้ไปประยุกต์ใช้ควรคำนึงถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาคมหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน รวมทั้งการประสานงานของ อบต. กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายอาเซ็ง สนิ
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลลำภู
ที่อยู่ : หมู่ที่ 2 ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
โทรศัพท์ : (073) 542-623 , (01) 8984359

ชื่อ-นามสกุล : ว่าที่ ร.ต.บดินทร์ ลอแมง
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลลำภู
ที่อยู่ : หมู่ที่ 2 ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
โทรศัพท์ : (073) 542-623 , (09) 8768565

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2542

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 2 ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส 96000
ขนาดพื้นที่	37.38 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	2,908,727.78 บาท (ปีงบประมาณ 2542) 7.36% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ
งบประมาณรายได้	4,305,285.84 บาท (ปีงบประมาณ 2542) 5.41% จัดเก็บเอง 62.88% รัฐจัดเก็บให้ 26.60% อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	4 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 1 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	9,461 คน
จำนวนครัวเรือน	1,637 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	23,413 บาท
สัดส่วนการประกอบอาชีพ	93% เกษตรกรรม/กสิกรรม 2% พาณิชยกรรมและรับราชการ 5% รับจ้าง/พนักงานองค์กรเอกชน
ลักษณะของเมืองและวิถีชีวิตประชาคม	อบต.ลำภูเป็น อบต. ขนาดเล็ก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดนราธิวาส ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองนราธิวาสประมาณ 7 กิโลเมตร ทิศเหนือจรดตำบลตะเคียน อำเภอเมือง ทิศใต้จรด ตำบลบางปอ อำเภอเมือง ทิศตะวันออกจรดตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง และทิศตะวันตกจรดตำบลละหาร อำเภอเมือง พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ผิวดินปนทรายและดินเหนียวบางส่วน ฤดูฝนมีน้ำท่วมในบางพื้นที่ แบ่งการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน สภาพทางสังคมในพื้นที่ตำบล ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมาคือศาสนาพุทธ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร รองลงมาคือรับจ้างและค้าขาย มีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 5 แห่ง วัด 3 แห่ง มีมัสยิดและสุเหร่า 16 แห่ง อบต.ลำภูมีพื้นที่ติดต่อกับเทศบาลเมืองนราธิวาสโดยมีแม่น้ำยะกังและคลอง รพช. เป็นเส้นแบ่งเขต มีโรงงานและเป็นที่ตั้งของที่ทำการรัฐวิสาหกิจและส่วนราชการต่างๆ ของจังหวัดนราธิวาสและมีทางหลวงแผ่นดินตัดผ่านตำบล 3 สาย หากมีการขยายภาคธุรกิจออกจากเทศบาลเมืองจะมีผลทำให้เศรษฐกิจของพื้นที่ในเขต อบต. มีความเจริญยิ่งขึ้น